

Gittan Gröndahl
Avdelningen för djurhälsa och antibiotikafrågor

Datum: 2026-02-24
Dnr: SVA 2025/939

Regeringskansliet
Landsbygds- och infrastrukturdepartementet
Enheten för jordbruk och livsmedelsföretagande
li.registrator@regeringskansliet.se

Remissvar avseende "Remiss av SOU 2025:58 En stärkt hästnäring - för företagande, jämställdhet, jämlikhet och folkhälsa"

(Ert dnr: LI2025/01991)

Statens veterinärmedicinska anstalt (SVA) har anmodats inkomma med synpunkter på ovan rubricerad remiss och önskar framföra följande.

Sammanfattning

Sammantaget är SVA positiv till majoriteten av förslagen men tydligt restriktiv i frågor som rör veterinärmedicinskt ansvar och läkemedelshantering. SVA vill också betona en aspekt som inte togs upp specifikt i utredningen: att ett gott hälsoläge hos hästar stärker hästnäringen, och därför bör övervakning av hälsoläge och smittskydd och samverkan inom dessa områden säkerställas.

SVA tillstyrker förslagen om:

- * Förbättrad statistik och digitala hästpass
- * Ökade möjligheter till finansiering och lönsamhet
- * Likställda villkor i bygglov och strandskydd för hästverksamheter
- * Prioritering av digitalisering i forskningsutlysningar
- * Stimulans av uppfödning av svenska hästar och ponnyer
- * Ökad regional och lokal samverkan
- * Fler utbildningsmöjligheter för yrkesverksamma vuxna
- * Återrapporteringskrav för Myndigheten för yrkeshögskolan
- * Mer långsiktiga förutsättningar för yrkeshögskoleutbildning inom häst
- * Möjligheter för fler barn och unga att delta i hästverksamheter
- * Undantag från krav på hälsointyg vid transport inom Norden för avel och veterinärvård

Gittan Gröndahl
Avdelningen för djurhälsa och antibiotikafrågor

Datum: 2026-02-24
Dnr: SVA 2025/939

Motiven är framför allt förbättrad hästhälsa, djurvälstånd, smittskydd, beredskap och bättre förutsättningar för en långsiktigt hållbar och lönsam hästnäring.

SVA avstyrker:

- * Förslag som innebär att andra yrkesgrupper än veterinärer ska få utföra rektalundersökningar och ultraljud inför seminering och dräktighetsundersökning av ston.
- * Införande av villkorad läkemedelsanvändning (ViLA) för hästverksamheter i den form som används inom lantbruket.

Skälen är framför allt betydande risker för djurskador, felbehandlingar, komplikationer, bristande djurskydd samt svårigheter kring ansvar och försäkringar.

SVA har inga uttryckliga invändningar men vill se ytterligare utredning av:

- * Möjlighet till delegerad behandling i enskilda, icke-akuta fall efter veterinärundersökning, eventuellt i kombination med digital uppföljning.
- * Alternativ till veterinärintyg vid transporter inom Norden, exempelvis hästhållarintyg, under förutsättning att smittrisker och identitetskontroller kan hanteras.

Specifika synpunkter

SVA stöttar förslagen om **”Förbättrad statistik och digitala hästpass”**. SVA anser att det är viktigt för det nationella arbetet mot sjukdomar och för en god beredskap. Det är viktigt att myndigheter och räddningstjänst har en god bild av hur många hästar det finns och var de bor.

SVA stöttar förslagen om **”Ökade möjligheter till finansiering och lönsamhet”**. SVA anser att det är viktigt att hästnäringens förutsättningar att vara lönsamma förbättras, för att optimalt kunna arbeta för god hästhälsa, djurvälstånd, och beredskap.

SVA stöttar förslagen om **”Bygglov och strandskydd – likställ förutsättningarna för**

hästverksamheter med andra areella näringar”. SVA anser att det är viktigt att hästnäringens

förutsättningar att vara lönsamma och enkla att driva förbättras, för att optimalt kunna arbeta för god

Gittan Gröndahl
Avdelningen för djurhälsa och antibiotikafrågor

Datum: 2026-02-24
Dnr: SVA 2025/939

hästhälsa och djurvälstånd. Att levande hästar kan omfattas av konsumentköplagens bestämmelser är orimligt, då det inte tar hänsyn till att levande djur innebär särskilda förhållanden jämfört med andra slags handelsvaror.

SVA avstyrker förslagen i flera **veterinära frågor**. SVA ser stora risker att **andra yrkeskårer än veterinär, exempelvis seminassistenter och husdjurstekniker, skulle ha möjlighet att efter utbildning utföra ultraljudsundersökningar inför seminering och dräktighetsundersökning av ston.**

SVA vill framhålla att det är betydligt större risker för att allvarligt skada djuret vid *rektalundersökning* hos häst jämfört med nötkreatur, och att undersökningarna är betydligt svårare, och därför inte ska utföras utan veterinärutbildning. Jämfört med detta är *inseminering* av häst ett betydligt enklare och riskfriare ingrepp, och SVA ser därför att det är en stor skillnad mellan dessa två uppgifter. Vid rektalundersökningar för semin genomförs bedömningar av hälsostatus av könsorgan, bedömning av tvillingrisk (som är betydligt allvarligare hos häst än hos nöt), bedömning av inseminationstidpunkt (en mycket svårare bedömning än hos nöt). Det finns som nämnts stora komplikationsrisker och det vore dessutom svårt med ansvarsförsäkringar vid delegerade undersökningar.

SVA avstyrker förslaget om **införande av villkorad läkemedelsanvändning, ViLA, till näringsverksamheter med häst.**

SVA ser inte att VILA i den form som idag används inom lantbrukets djur kan vara aktuell inom hästhållning. Akuta tillstånd som inträder jourtid hos häst är så pass allvarliga att det inte skulle vara förenligt med gott djurskydd och djurskyddslagstiftningen att dessa tillstånd inte skulle undersökas av veterinär. Det är en stor risk för felbehandlingar, samt risker för komplikationer med många läkemedel som används vid akuta tillstånd hos hästar. Dessutom är det få läkemedel hos häst som ges i munnen (per oralt) eller med en intramuskulär injektion, utan det krävs ofta intravenös behandling, vilket inte är lämpligt att delegera.

Det skulle däremot kunna finnas individuella fall av uppföljande behandlingar efter veterinärundersökning, där det kan vara befogat med delegerad djurägarbehandling av ett individuellt djur. Med dagens teknik är det möjligt att kombinera med digitala konsultationer, och eventuell digital övervakning av djurägarutförd behandling, i besättningar där veterinären har en etablerad kontakt och

Gittan Gröndahl
Avdelningen för djurhälsa och antibiotikafrågor

Datum: 2026-02-24
Dnr: SVA 2025/939

god kännedom om djurhållningen. Vi ser att frågan möjligen kan utredas om sådan delegerad behandling av icke-akuta tillstånd vore möjligt att införa, inklusive frågan om hur djurets identitet kontrolleras, och hur risker minimeras.

SVA är positivt inställd till förslaget att **transport av hästar för avel och veterinärvård skulle kunna inkluderas i undantaget från kravet på hälsointyg vid transporter inom Norden.**

Av djurskyddsskäl finns det en vinst att hästar kan uppsöka vård på närmaste klinik, men det finns naturligtvis ökade smittrisker med att transportera sjuka hästar, som bör beaktas. Eftersom det är svårt för en veterinär att ha full insyn i besättningens sjukdomshistoria, vore det relevant att utreda om ett intyg från hästhållaren istället för veterinärintyg skulle kunna införas vid transport för avelsverksamhet eller veterinärvård inom Norden. I hästhållarintyget skulle både hälsostatus på den individuella hästen och på anläggningen försäkras.

SVA stöttar förslagen om att **ge digitalisering i hästsektorn prioritet i forskningsutlysningar**, om detta är ett prioriterat önskemål från hästnäringen. Det är viktigt att hästnäringens förutsättningar att vara lönsamma förbättras, för att optimalt kunna arbeta för god hästhälsa, djurvälstånd och beredskap.

SVA stöttar förslaget om att **stimulera uppfödning av svenska hästar och ponnyer.**

SVA vill här framföra argument som inte framkom i utredningen. Hästhandel med hästar som reser till Sverige från andra länder ökar risken för införsel av smitta i landet betydligt jämfört med svenskfödda hästar, och smittsamma sjukdomar orsakar lidande och ekonomiska förluster. Ökad inhemsk hästproduktion gör också Sverige mer stabilt beredskapsmässigt, då tillgången på hästar och marknaden för svensk foderproduktion blir mindre sårbara för t ex internationella konflikter och katastrofer.

Den ökade smittrisken hos tillresta hästar från andra länder beror på:

- a) att långa transporter sätter ned hästars immunförsvar, vilket gör dem extra mottagliga för smittor,
- b) att latent infektioner som hästen bär på (EHV-1, streptokocker mm) kan blossa upp,
- c) att handels- och transportkedjorna innebär hög exponering för djur från andra besättningar och deras smittämnen under flera dagar, ibland veckor,
- d) att smittrycket för många smittor är betydligt högre i flera andra länder än i Sverige, och vissa smittor finns inte alla i Sverige men kan införas med levande hästar,

Gittan Gröndahl
Avdelningen för djurhälsa och antibiotikafrågor

Datum: 2026-02-24
Dnr: SVA 2025/939

e) att vaccinationsskyddet hos hästar är lägre i många andra länder än i Sverige, på grund av varierande normer och tradition.

SVA stöttar förslaget om att **öka regional och lokal samverkan**. Samverkan ger kunskapsutbyte och kompetensutveckling, vilket är bra för god hästhälsa, djurvälstånd och beredskap.

SVA stöttar förslaget om **ökade utbildningsmöjligheter för yrkesverksamma vuxna**.

Kunskapsutveckling och kunniga hästhållare är viktigt för god hästhälsa, djurvälstånd och beredskap. Det finns ett behov av en ökad kunskap hos hästhållare om smittskydd och biosäkerhet, och här kan det behövas kompetenshöjande insatser som skulle kunna leda till minskade kostnader för djurhållarna i längden.

SVA stöttar förslaget om **återrapporteringskrav för Myndigheten för yrkeshögskolan**. Det har förekommit undermåliga hästutbildningar, vilket är skadligt för både eleverna, svensk hästnäring och hästvälfärden. Förutom att kontakt bör göras med relevanta organisationer på nationell nivå inom hästnäringen som förslaget anger, så vill SVA poängtera att det är viktigt att studieplaner och kvalitet utvärderas kontinuerligt av en oberoende och kompetent part.

SVA stöttar förslaget om **mer långsiktiga förutsättningar för yrkeshögskoleutbildning inom häst**. Det är viktigt för god hästhälsa, djurvälstånd och beredskap att kvaliteten på utbildning inom häst är hög, och att goda, hållbara utbildningsmiljöer med en kompetent och erfaren lärarkår byggs upp och bibehålls på lång sikt. Det är också viktigt att lärosäten kan samverka inom forskning och utveckling. Det är fullt möjligt att därigenom skapa förutsättningar för världens bästa hästvälfärd i Sverige.

SVA stöttar förslaget om **möjligheter för fler barn och unga att delta i hästverksamheter**. SVA håller med utredaren om att det är bra för samhället och dess vinster att göra tillgången till hästar tillgänglig för fler, och att bredda målgruppen. Att få växa upp med djur och få lära sig om djur ger stor nytta för människor, både för den mentala och fysiska folkhälsan, ledarskap, empati, ansvarskänsla, känslan av sammanhang och många andra viktiga områden. Ett av dessa som är särskilt utmärkande för hästmänniskor är ”grit” (uthållighet, inre driv, förmåga att inte ge upp vid motgångar) och det påverkar därför det som kan kallas för ”försvarsviljan” och vår beredskap. SVA vill poängtera att det inte bara gäller ”ridsport” utan även andra verksamheter med hästar som kanske inte kan

Gittan Gröndahl
Avdelningen för djurhälsa och antibiotikafrågor

Datum: 2026-02-24
Dnr: SVA 2025/939

klassas som varken ridning eller ”sport”. Det senare lyfts även förtjänstfullt av utredningen. SVA ser också behovet av infrastruktur som underlättar möjligheterna.